

Corporate Governance en Stemverslag Eerste kwartaal 2019

In deze rapportage:

- Stemgedrag 1e kwartaal 2019
- Corporate Governance ontwikkelingen
  - Corporate Governance Code moet meer MVO-bepalingen bevatten
  - Eumedion maakt eigen beloningsaanbevelingen meer 'stakeholder-georiënteerd'
  - Tweede Kamer scherpt wettelijke voorschriften aan voor bezoldigingsbeleid bij ondernemingen

Stemgedrag 1e kwartaal 2019

Het eerste kwartaal is de aanloop naar de piek van het stemseizoen die in het tweede kwartaal van het jaar ligt. Met name in de Scandinavische landen en in Groot-Brittannië vinden in de maanden februari en maart al veel aandeelhouders - vergaderingen plaats. Pensioenfonds Wonen stemde in totaal op 40 vergaderingen en stemde op circa 17% van de agendapunten tegen het management. De aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. Het uitoefenen van onze stemrechten wordt gedaan door Achmea Investment Management.

Corporate Governance ontwikkelingen Corporate Governance Code moet meer MVO-bepalingen bevatten

In februari jl. is er in de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin staat dat er meer bepalingen in de corporate governance code moeten komen die voorschrijven dat bestuurders en commissarissen regelmatig zowel binnen als buiten het bedrijf de dialoog aangaan over de invulling van langetermijnwaardcreatie en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). De Tweede Kamer heeft de regering gevraagd om deze boodschap aan de nieuwe Monitoring Commissie Corporate Governance (voorgezeten door Pauline van der Meer Mohr) over te brengen. De commissie heeft tot taak de actualiteit en bruikbaarheid van de Nederlandse corporate governance code te bevorderen. De Tweede Kamer is van mening dat er "een toenemende maatschappelijke behoefte" bestaat aan een dialoog met de top van het bedrijfsleven over de invulling van langetermijnwaardcreatie en MVO.

Eumedion maakt eigen beloningsaanbevelingen meer 'stakeholder-georiënteerd'

In februari jl. heeft Eumedion, het platform voor corporate governance en duurzaamheid voor institutionele beleggers, haar geactualiseerde uitgangspunten openbaar gemaakt. De uitgangspunten worden door Eumedion-deelnemers gehanteerd bij het beoordelen van voorstellen tot aanpassing van het beloningsbeleid van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Voor de hoogte en de structuur van bestuurdersbeloningen moet een externe referentiegroep van ondernemingen niet langer leidend zijn. Bij het vaststellen van bestuurdersbeloningen dienen Raden van commissarissen evenveel belang te hechten aan de beloningsverhoudingen binnen de onderneming (o.a. pay-ratio), de identiteit, de missie en de waarden van de onderneming en de verwachtingen van de relevante stakeholders, waaronder aandeelhouders, werknemers, klanten en de samenleving. Eumedion heeft dit principe verankerd in de geactualiseerde uitgangspunten voor een verantwoord beloningsbeleid van het bestuur van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. In haar streven om het beloningsbeleid bij beursgenoteerde ondernemingen meer 'stakeholder-georiënteerd' te maken, beveelt Eumedion verder aan om voor- genomen sterke stijgingen van het vaste salaris van bestuurders (die uitgaan boven de stijgingen van de vaste salarissen van 'gewone werknemers) eerst ter goedkeuring aan de aandeelhouders vergadering (AVA) voor te leggen. Eumedion beveelt de ondernemingen ook aan om het toepassingsbereik van de 'claw back'- regeling uit te breiden, zodat voortaan ook bij materiële overtredingen van de interne gedragscode bonussen kunnen worden teruggevorderd. De geactualiseerde uitgangspunten zijn te downloaden via: <http://bit.ly/2V4R39y>. Pensioenfonds Wonen neemt de uitgangspunten mee in het stembeleid.

Tweede Kamer scherpt wettelijke voorschriften aan voor bezoldigingsbeleid bij ondernemingen

In april jl. stemde de Tweede Kamer over het wetsvoorstel ter implementatie van de herziene Richtlijn Aandeelhoudersrechten en over een aantal amendementen daarop. Met een hoger stemvereiste van minimaal 75% dan een gewone meerderheid wordt het voor duurzame en betrokken aandeelhouders eenvoudiger om een slecht ontworpen en excessief

beloningsbeleid te verwerpen. Ook ging de Tweede Kamer akkoord met een VVD/D66-amendement om ook kleine en middelgrote beursondernemingen te verplichten het remuneratierapport jaarlijks ter adviserende stemming aan de AVA voor te leggen. Het kabinet had deze groep ondernemingen juist vrijgesteld van die verplichting, omdat dit zou leiden tot lastenverlichting. Dat argument vond de Tweede Kamer niet geloofwaardig. Tot slot stemde de Tweede Kamer in met het voorstel om het beloningsbeleid meer 'stakeholder georiënteerd' te maken. Alle beursgenoteerde ondernemingen moeten voortaan uitleggen hoe in het beloningsbeleid rekening is gehouden met i) de identiteit, missie en waarden van de onderneming, ii) de beloningsverhoudingen binnen de onderneming en iii) het maatschappelijk draagvlak. Pensioenfonds Wonen onderschrijft de voorgestelde wijzigingen.